הָאוֹתִיּוֹת בְּצוּרָתָן וּבַחֲסֵרוֹת וְיִתֵּרוֹת. הגה: * גַּם צָרִיךְ לִכְתְּבָהּ (ט) מִן הַכָּתָב (ר"ן (ה: ד"ה היכי דמי)), (י) וּלְהוֹצִיא (ז) כָּל תֵּבָה מִפִּיו קֹדֶם שֶׁיִּכְתְּבֶנָּה, (יא) כְּמוֹ בְּסֵפֶר תּוֹרָה ((מהרי"ק) [מהרי"ל] (הל' פורים)). וְעוֹשִׂין כָּל פָּרָשִׁיּוֹתֶיהָ (יב) סְתוּמוֹת, וְאִם עָשָׂאָן (יג) פְּתוּחוֹת, (ה) [ה] פְּסוּלָה (הגהות מיימוני פרק ב' (פוסקי מהרא"י סימן (צ"ג) [כ"ג]). (יד) וּבְדִיעֲבַד אֵין לִפְסֹל מְגִלָּה מְשׁוּם חֲסֵרוֹת וְיִתֵּרוֹת, דְּלֹא גָּרַע מֵהַשְׁמִיט בָּהּ הַסּוֹפֵר אוֹתִיּוֹת דְּכֹשֵׁרָה (הגהות מיימוני פרק ב' (פוסקי מהרא"י סימן (צ"ג) [כ"ג]). ואור זרוע (סי' שנג)), כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן תר"צ סָעִיף ג'. וּצְרִיכָה עַמּוּד בְּסוֹפָהּ וְחָלָק בְּרֹאשָׁהּ כְּדֵי לְהַקִּיפָהּ בּוֹ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצְּרִיכָה תָּגִין, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה. הגה: וְנֶהֱגוּ לְתִיגָהּ, (טו) גַּם נָהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת לָהּ עַמּוּד (טז) כְּלָל בְּסוֹפָהּ (מהרי"ל (שם)): ג מַעֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן צְרִיכָה לְכָתְבָהּ כְּשִׁירָה, וְלֹא שְׁחָלָק עַל גַּבֵּי כְּתָב, אֶלָּא (יז) מַנִּיחַ חָלָק בֵּין כְּתָב לִכְתָב, וְאִם לֹא עָשָׂה כֵּן, פְּסוּלָה: ד צְרִיכָה (יח) [ז] לְהַאֲרִיךְ בְּוָי"ו דְּוַיְזָתָא' (בְּכִתְיבָתָהּ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצְּרִיכָה (יט) בְּקָרְיֵאתָהּ) (ר"ן (ד. ד"ה ת"ר) בשם הרא"ש (פ"פ סי' ט) ומהרי"ל (שם) ובית יוסף (ד"ה ולכתך) בשם ארחות חיים (פוס יח)). עְצָרִיךְ לִכְתֹּב 'אִישׁ' בְּרֹאשׁ (ו) [ז] דַּפָּא, (כ) 'וְאֶת' בְּסוֹפָהּ: ה פִּאִם תִּפְרָה בְּחוּטֵי פִּשְׁתָּן פְּסוּלָה: ו צְאִם הִטִּיל

י מִבְּרַיְיתָא דְּבָבָא בְּתְרָא י"ג (ע"ב) וּכְגִרְסַת הַתּוֹסָפוֹת (ד"ה ועושה) וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר הַתְּרוּמָה (הל' ס"ת סי' רב) וְהָרא"ש בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה פֶּרֶק ג' דְּמַסֶּכֶת יָדַיִם (מ"ד) אֲפִלּוּ לְפִי מָה שֶׁכָּתַב שָׁם לְקַיֵּם גִּרְסַת הַסְּפָרִים.

כ טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם.

ל שָׁם בְּשֵׁם בַּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת. מ מִימְרָא דְּרַבָּנָן שׁוֹלָא שָׁם (מגילה) ט"ז (ע"ב). נ טוּר בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ"ג ה"ז). ס מִימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן שָׁם. ע טוּר בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (שם). פ מִימְרָא דְּרַב שָׁם י"ט (ע"א). צ שָׁם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּשָׁאֵילַת יַעְבֵּ"ץ (ח"ב סי' קנ) כָּתַב דְּקַשְׁיָא לֵיהּ דְּמַהֵיכִי תֵּיתֵי נָאֵמַר דְּלָא בְּעֵי, דְּהָא מְטַמְּאָה הַיָּדַיִם וְעִקַּר הַשַּׁעַם דְּטָמְאַת יָדַיִם מְשׁוּם דְּרַבִּי פִּדְיָנָךְ (מגילה לב.) שֶׁלֹּא יֹאחֲזוּם עֲרֵמִים בְּלֹא מְטַפְּחַת, וְאֶפְשָׁר דְּמַהֲאי טַעְמָא קָפִיד עֲלֵיהוּ רַב יְהוּדָה (סנהדרין שם) לְמֵימְרָא דְּלֵיתָא אֶלָּא בְּבָעֵי מְטַפְּחַת כוּ'. עַיֵּן שָׁם. וְאֵין הַמְּנָהָג כִּדְבָרָיו, וְאֵין נִזְהָרִים כְּלָל מִלֹּקַח הַמְּגִלָּה בְּלֹא מְטַפְּחַת, וְהֵינוּ (בְּפִשִׁיטוּת) [בְּפִשִׁיטוּת] דִּבְרֵי הַשַּׁ"ס דִּלְעִנְיַן זֶה דִּנְקָרֵאת אַגָּרַת, בְּלֹא מְטַפְּחַת סַגִּי לָהּ, וְאַף עַל גַּב דִּנְקָרֵאת סֵפֶר, הֵינוּ לְעִנְיַן הַדְּבָרִים שֶׁהֵם הֶכְשֵׁר הַכְתִּיבָה כְּגוֹן שְׁרִטּוּט וְהֶקֵּף הַגְּוִיל, אֲבָל בִּדְבָרִים שֶׁאַחַר הַכְתִּיבָה כְּאַגֶּרֶת דָּמֵי, וְאַף עַל גַּב שֶׁמִּשְׁפָּחָה הַיָּדַיִם נִטְלַת עֲרֵמָה כְּמוֹ תְּפִלִּין. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן קמ"ז (סק"א) שֶׁדַּעְתּוֹ שֶׁיֵּשׁ לְזַהֵר בְּמְגִלָּה שֶׁנִּכְתְּבָה כְּדִינָהּ. וּבְפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק א' סִימָן ע"ו כָּתַב שֶׁאֵין הָעוֹלָם נִזְהָרִים וְהֵבִיא שָׁם מִשַּׁ"ס דְּסַנְהֶדְרִין, וְכֵן (בְּשִׁבּוּלֵי) [בְּשֵׁם] יַעְקֹב (ח"א) סִימָן י"א דְּדַעְתּוֹ לְהַתִּיר אַף בְּמְגִלָּה, עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁמֵּהַאי טַעְמָא תִּקְנוּ[ן] (ב"ב יד.) שֶׁנֵּי עַמּוּדִים בְּסֵפֶר תּוֹרָה מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר לֶאֱחֹז עֹרֶם מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּתָבֵי קֹדֶשׁ, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן קמ"ז (סק"א) דְּמִפָּרֵשׁ מַה שֶּׁכָּתַב בַּהֶגֵּ"ה שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁמֵּהַאי טַעְמָא תִּקְנוּ[ן] וְטוֹב לְהַחְמִיר אִם לֹא נָטַל יָדָיו, דְּקַאֵי אִמְּגִלָּה וַאֲפִלּוּ בְּסֹתָם יָדַיִם, וּבִירוּשַׁ שְׁמַטְּפוֹת יֵשׁ לְהַחְמִיר אַף בְּשֶׁאֵר כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ, עַיֵּן שָׁם. וְהָעוֹלָם אֵין נִזְהָרִים לְטֹל סְתָם יָדַיִם קֹדֶם נְטִילַת הַמְּגִלָּה בְּיָדַיִם, וְטוֹב לְהַחְמִיר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה: **[ה] פְּסוּלָה.** עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר ו' (סכ"ג) וּבְפִתְחֵי שְׁעָרִים שָׁם. וּמֵה שֶּׁכָּתוּב בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) תְּשׁוּבַת רַמ"א הוּא טָעוּת סוֹפֵר וְצָרִיךְ לוֹמַר רַבִּי מֹשֶׁה מִינְץ וְהוּא תְּשׁוּבַת מַהֲרַ"מ מִינְץ, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם (בשערי אפרים) עַל דִּבְרֵי הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) בָּזֶה: **ד [ז] לְהַאֲרִיךְ.** עַיֵּן בַּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּשֵׁם יַעֲקֹב חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן נ"ד, בְּדִין מְגִלָּה אַחַת שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בָּהּ תֵּבַת לֵיהוֹדִים בְּתוֹסֶפֶת ה"י בֵּין י"ו לְדָלֶ"ת כו', וְהַבְּאתִי הַדְּבָרִים בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר ו' סָעִיף ג"כ, עַיֵּן שָׁם וּבִפְתְחֵי שְׁעָרִים אֵיךְ יֵשׁ לְנָהֹג בָּזֶה. וְעַיֵּן שָׁם סָעִיף נ"א תִּקּוּן מְגִלָּה לְתוֹעֶלֶת הַסּוֹפְרִים עַל פִּי סֵדֶר א' ב': **[ז] דַּפָּא.** עַיֵּן בַּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּסִפְרֵי שו"ת בֵּית אֶפְרַיִם סִימָן (ע"ב) [ע'] בְּאֲרִיכוּת בְּעִנְיַן זֶה, וּבְעִנְיַן מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לִכְתֹּב עֶשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן

בַּאֵר הַיטֵב

(ז) **כָּל תֵּבָה.** צָרִיךְ עִיּוּן דִּבְסִימָן ל"ב סָעִיף ל"א כָּתַב דְּדַוְקָא אִם כּוֹתֵב עַל פֶּה מִגָּן אַבְרָהָם (סק"ד) צָרִיךְ לְהוֹצִיא מִפִּיו וּמִגְלָה אָסוּר לִכְתֹּב עַל פֶּה. עַיֵּן שָׁם: (ה) **פְּסוּלָה.** בִּתְשׁוּבַת רַמ"א סִימָן י"ב דִּין ה' (ע"ש שערי תשובה) מְפֻקְפָּק עַל זֶה, וְלָכֵן נִרְאֶה לִי דִּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עָלָיו בְּשָׁעַת הַדְּחָק, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): **ד (ו) לְהַאֲרִיךְ.** וְכָל אֵלּוּ כְּשֵׁר בְּדִיעֲבַד, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּגִנַּת וְרָדִים חֵלֶק אֹרַח חַיִּים כְּלָל ד' סִימָן י"ב. (וְעַיֵּן בְּסֵפֶר אֵלְיָהוּ רַבָּה (סק"ט) כָּל תְּקוּנֵי הַמְּגִלָּה בְּעִנְיַן חֲסֵרוֹת וְיִתֵּרוֹת הַכֹּל עַל נְכוֹנָן): (ז) **דַּפָּא.** עַיֵּן בְּשִׁעֲרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה בְּהַגָּהוֹת בֵּית יוֹסֵף אוֹת (ז') [ח'], וּבְאוֹת (ט') [י'] כָּתַב דְּמַעֲשֶׂה בָּא לְפָנָיו

בֵּאוּר הַלָּכָה

ב * גַּם צָרִיךְ לִכְתְּבָהּ מִן הַכָּתָב. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ט) מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ לְעִנְיַן דִּיעֲבַד, וְהוּא בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות ב) בְּשֵׁם הָרַ"ן (ה: ד"ה היכי דמי), וּמַה שֶּׁלֹּא הֵבִיא הָרַמְ"א זֹאת בְּהַגָּ"ה נִרְאֶה מְשׁוּם דְּלֹא בְּרִירָא לֵיהּ דָּבָר זֶה, וּרְאִיתִּי מִן הִירוּשַׁלְמִי (פ"ד ה"א) יֵשׁ לְדַחוֹת בְּפִשִׁיטוּת, דְּהַנָּה הִירוּשַׁלְמִי תַּרְץ שְׁנֵי תֵּרוּצִים עַל הָא דְּרַבִּי מֵאִיר, אֶחָד שְׁעַת הַדְּחָק שְׁאנִי, וְאֶחָד דְּרַבִּי מֵאִיר כְּתַב שְׁנֵי מְגִלּוֹת וְהָרִאשׁוֹנָה גָּנְזוּ, וּמִדְּגָנְזוּ שָׁמַע מִינַּהּ דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אֵין לִקְרוֹת בָּהּ. אֲבָל הַבַּבְלִי (יח:) תֵּרַץ רַק שְׁעַת הַדְּחָק שְׁאנִי, וְנוֹכֵל לוֹמַר בְּפִשִׁיטוּת דִּכְשְׁעַת הַדְּחָק הֻתַּר רַבִּי מֵאִיר לְעַצְמוֹ לִכְתְּבָהּ וְלִקְרוֹת בָּהּ לְכַתְּחִלָּה, וְשֶׁלֹּא בִּשְׁעַת הַדְּחָק לֹא הָיָה מַתִּיר לְעַצְמוֹ, אֲכָל בְּדִיעֲבַד אֲפִלּוּ בִּשְׁרֵי לִקְרוֹת בָּהּ וְאֵין צָרִיךְ לְגָנְזוֹ. וְדַע עוֹד, דְּמַה שֶּׁכָּתַב לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב **הוּא אֲפִלּוּ אִם הָיְתָה שִׁגּוּרָה הֵיטֵב עַל פִּיו,** וּמַה שֶּׁהִתִּירוּ לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב **(יד) וּבְדִיעֲבַד.** פֵּרוּשׁ שֶׁכְּבָר (י) קָרָא בָּהּ. וּכְשֶׁאֵין לוֹ מְגִלָּה אַחֶרֶת, יוֹכַל לִקְרוֹת בָּהּ (יא) לְכַתְּחִלָּה: **(טז) כְּלָל.** וְהַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ מְפֻקְפָּק עַל זֶה מְאֹד: **ג (יז) מַנִּיחַ חָלָק.** כְּפֹלַיִם מִן (יג) הַכָּתָב: **ד (יח) לְהַאֲרִיךְ בְּוָי"ו דְּוַיְזָתָא.** לְמִתַּח הַכָּפוּף וְתִהְיֶה כְּעֵין זְקוּפָה, לְרַמֵּז שֶׁנִּתְלוּ כֻּלָּם בְּזִקִּיפָה אַחַת: **(יט) בְּקָרְיֵאתָהּ.** שֶׁלֹּא יַחְטֵף (טו) אוֹתָהּ: **(כ) וְאֶת בְּסוֹפָהּ.** פֵּרוּשׁ (מז) בְּסוֹף הַשִּׁיטָה, אֲבָל בְּסוֹף הַדַּף יִכְתֹּב תֵּבַת 'עֶשֶׂרֶת' [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ירושלמי)].

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ה) שִׁוִּים. שֶׁלֹּא יְצַיֵּר שֶׁלֹּשׁ אוֹתִיּוֹת חוּץ לְשִׁיטָה: (ו) דְּרַכֵּי מֹשֶׁה (אות ב) בְּשֵׁם הָרַ"ן (ה: ד"ה היכי דמי), וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה גם): (ז) בֵּית יוֹסֵף לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב (ד"ה ושיקרא): (ט) הִסְכִּימַת אַחֲרוֹנִים לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב סָעִיף ל"א עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קלו): (ט) **וּלְעִנְיַן בְּרָכָה מִסְתַּפֵּק הַפְּרִי מְגַדִּים** (א"א סק"ה), **וּלְבוּשֵׁי שְׁרָד מְצַדֵּד דְּיוֹכַל לְבָרֵךְ,** דְּאַפִלּוּ עַל מְגִלָּה פְּסוּלָה גַּם כֵּן יֵשׁ דְּעוֹת לְעִנְיַן בְּרָכָה, וְאִם כֵּן בָּזֶה הוּא כְּעֵין סָפֵק סְפֵקָא: (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): **(יא) שָׁם, וְהֵינוּ אֲפִלּוּ בִּבְרָכָה:** (יב) לְבוּשֵׁי שְׁרָד: **ג (יג) רַשַׁ"י** (טוּר: ד"ה לבינה): **ד (יד)** רַ"ן (ד. ד"ה ת"ר) וְהוּבָא בְּטֻ"ז (סק"ג). **וְעַכְשָׁו לֹא נָהֲגוּ כָּךְ, אֶלָּא כְּדַעַת הָאוֹמְרִים שֶׁהָיָה הִנִּי"ו גְּדוֹלָה [וְהֵיא] מְאֻלֶּפֶת בְּיִתְא שֶׁל אוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת,** כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרא"ש (פ"א סי' ט) [לְבוּשֵׁי שְׁרָד]: **(טו) שָׁם** (בר"ן): **(טז) וְכֵן מַה שֶּׁכָּתַב אִישׁ בְּרֹאשׁ דְּפָא הֵיינוּ בְּרֹאשׁ הַשִּׁיטָה, אֲבָל אֵין צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּרֹאשׁ הַדַּף דַּוְקָא, וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יִכְתֹּב בְּרֹאשׁ הַדַּף דֶּעֶל יְדֵי זֶה יִהְיֶה מֻכְרָח לַעֲשׂוֹת אוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁיַּחֲזִיק כָּל הָעְמוּד [דַּהֲלֹא עֶשֶׂרֶת צְרִיךְ לִהְיוֹת בְּסוֹף הַדַּף], וְזֶהוּ שִׁבּוּשׁ דַּהֲלֹא לֹא נִמְסַר לָנוּ לִכְתֹּב עֶשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בָּהּ שְׁלֹשָׁה חוּטֵי גִּידִים כְּשֵׁרָה, וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיוּ מְשֻׁלָּשׁוֹת, * וּמִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פְּרוּשִׁים שׁוֹנִים [ק]צְרִיךְ לָצֵאת יְדֵי כֻּלָּם, וְיַעֲשֶׂה שְׁלֹשָׁה תְּפִירוֹת (כא) בְּרֹאשָׁהּ וּשְׁלֹשָׁה בְּסוֹפָהּ וּשְׁלֹשָׁה בְּאֶמְצָעִיתָהּ, וּתְפִירָה אַחַת בַּחֵלֶק הָרְבִיעִי מִצַּד זֶה וּתְפִירָה אַחַת (כב) בַּחֵלֶק הָרְבִיעִי שֶׁמִּצַּד הָאַחֵר. הַגָּהּ: וְאִם אֵין לוֹ גִּידִין יוֹתֵר, מוּטָב לִתְפֹּר הַנִּשְׁאָר בְּחוּטֵי פִּשְׁתָּן מִלְּהַנִּיחוֹ בְּלֹא תְּפִירָה (הגהות מיימוני פרק ב' (מ"מ ס) וכל בו (סי' מה)), אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ גִּידִין יִתְפֹּר כֻּלָּהּ בְּגִידִין. וְהַתְּפִירָה תִּהְיֶה מִבַּחוּץ וְלֹא מִבִּפְנִים (רבינו ירוחם נתיב י' חלק (ד') [ב'] בשם (א"ח) [מסכת סופרים] (פ"ג ה"ט)): ז [ר]צְרִיךְ לְהַנִּיחַ שִׁיּוּר בְּרֹאשׁ הַיְרִיעָה וּבְסוֹפָהּ כְּשֶׁתּוֹפְרָם יַחַד, וּבְמַשָּׁהוּ סָגֵי: ח [ש]אֵין קוֹרִין (ם) * בְּצִבּוּר בְּמְגִלָּה הַכְּתוּבָה (כג) בֵּין הַכְּתוּבִים, וְאִם קָרָא, לֹא יָצָא [ת]אֶלָּא אִם כֵּן הָיְתָה (כד) [א]יְתֵרָה עַל שִׁעוּר הַיְרִיעוֹת אוֹ חֲסֵרָה, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא לָהּ הֶכֵּר. אֲבָל * *)הַיְחִיד קוֹרֵא בָּהּ [ב]וַאֲפִלּוּ אֵינָהּ חֲסֵרָה אוֹ יְתֵרָה, וְיוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ, [ג]וְדַוְקָא כְּשֶׁהִיא כְּתוּבָה בְּגִלָּיוֹן כְּסֵפֶר תּוֹרָה: ט [ר]מְגִלָּה (כה) שֶׁהִיא (ט) נְקוּדָה, וְכֵן אִם כָּתַב בָּהּ בַּדָּף הָרִאשׁוֹן (י) (כו) בְּרָכוֹת וּפִיּוּטִים, [ה]אֵינָהּ נִפְסֶלֶת בְּכָךְ: י אִם אֵין מְגִלָּה כְּשֵׁרָה [ו]קוֹרִים אוֹתָהּ (יא) (כז) בְּחָמֵשׁ בְּלֹא בְּרָכָה: יא [ז]אִם קָרָא בְּמְגִלָּה גְּזוּלָה (כח) יָצָא. הַגָּהּ: וְאִם מְבָרְכִים עָלֶיהָ עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תרמ"ט (ס"א) (כט) [*] לְעִנְיַן לוֹבֶן הַפָּסוּל, (ל) וְהוּא הַדִּין כָּאן:

תרצב דִּינֵי בְּרָכוֹת הַמְּגִלָּה. וּבוֹ ד' סְעִיפִים:

א [א]הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת, עַל מִקְרָא מְגִלָּה וְשָׁעָשָׂה נִסִּים

ו בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ואם) לְדַעְתּוֹ. ז טוּר בְּשֵׁם בַּעַל (הַתְּרוּמוֹת) [הָעטוּר] (ח"ב קיג.) וְכֵן כָּתַב רַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (ח"א סי' תמא) מִדִּין הַשּׁוֹפָר הַגָּזוּל וְנִתְבָּאֵר סִימָן תקפ"ו (ס"ב). א מֵהָא דְּרַב שֵׁשֶׁת מְגִלָּה כ"א (ע"ב).

ק פֵּרוּשׁ רַשִׁ"י (ד"ה שיהו) וְתוֹסָפוֹת (ד"ה ובלבד) וּפֵרוּשׁ הָרַא"ש (ו:) וּפֵרוּשׁ הָרַמְבַּ"ם (שם ה"א). ר מֵימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן י"ט (ע"ב) וְשָׁם בְּתוֹסָפוֹת (ד"ה שיהו). ש מַ"מ דְּרַבִּי יוֹחָנָן שָׁם. ת כְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י (שם ע"א ד"ה אי מחסרא) וְכֵן פֵּרוּשׁ הָרַי"ף (שם) וְרַא"ש (פרק ב סי' ו) וְרַמְבַּ"ם (שם ה"ח). א אוֹקִימְתָּא דְּרַבָּא שָׁם (ע"א). * (פֵּרוּשׁ דִּמְיַפְּרְסְמָא נִיפָּא טְפֵי דְּכִי קָיְימִי בֵּין הַכְּתוּבִים נִרְאֶה כְּקוֹרֵא בְּמִקְרָא, רַשִׁ"י (ד"ה לא יצא)). ב טוּר. ג שָׁם. ד רַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (ח"א סי' שע). ה אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אֵין לְכָתְבָהּ כָּךְ דִּלְדַעַת הַפַּרְדֵּכִי בְּפֶרֶק ד' דְּמְגִלָּה (סוף סי' תחלא) הֵיא פְּסוּלָה.

בְּאֵר הַיטֵב

בְּמְגִלָּה, שֶׁהָיוּ כְּתוּבִים עֲשָׂרָת בְּנֵי הָמָן בְּחַצִּי הַדַּף 'אִישׁ' בְּרֹאשׁ שִׁיטָה וַעֲשָׂרֶת בְּסוֹף שִׁיטָה אֶלָּא שֶׁאֵינוֹ בְּסוֹף דַּפָּא, וּפוֹסֵל אוֹתָהּ, עַיֵּן שָׁם. וּבְגִנַּת וְרָדִים חֵלֶק אֹרַח חַיִּים כְּלָל ד' סִימָן י"ב כָּתַב דִּכְשֵׁרָה, עַיֵּן שָׁם: ח (ם) בְּצִבּוּר. וְכָל עֲשָׂרָה מִקְרֵי צִבּוּר. טוּר: ט (ט) נְקוּדָה. וְאִי לֵיכָּא מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לִקְרוֹת בְּטַעֲמִים בְּעַל פֶּה, מֵהֵיכָן לְכָתֵב הַטְּעָמִים בַּמְּגִלָּה וּלְבָרֵךְ עָלֶיהָ. בְּאֵר שֶׁבַע דַּף ק"ט (ס' מז). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּאִם אֵין הַטְּעָמִים בְּמְגִלָּה, מֵהֵיכָן לִקְרוֹת בְּלֹא טְעָמִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן קמ"ב (ס"ב): (י) בְּרָכוֹת. וּלְכַתְּחִלָּה לֹא יִכְתֹּב בִּרְכוֹתֶיהָ בָּהּ, הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת (פ"א אות ה) וּמָרְדְּכַי (פ"ד סוף סי' תחלא) וּלְבוּש (ס"ב), וְכֵן כָּתַב הַתַּשְׁבֵּ"ץ (קטן, סי' קפ). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט): י (יא) בְּחָמֵשׁ. וְדַוְקָא כְּשֶׁעָשׂוּי בְּגִלָּיוֹן כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן קמ"ג (ס"ב) אֲבָל בְּחָמֵשׁ לְכוּלֵי עָלְמָא לֹא יָצָא, ב"ח (ס"ד) וּבְהַגָּהוֹת מִנְהָגִים (הל' פורים אות א). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּאוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, עַיֵּן שָׁם. וְשָׁם מְבֹאָר דְּגַם יֵשׁ לִמְנֹעַ לְכַתְּחִלָּה מַה שֶּׁכּוֹתְבִין רִמְזֵי שֵׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרֹאשֵׁי תֵּבוֹת אוֹ בְּסוֹפֵי תֵּבוֹת בְּאוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, עַיֵּן שָׁם, וּבְשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שם ס' נד-נה) וּבְפִתְחֵי שְׁעָרִים שָׁם. וְעַיֵּן שָׁם (סנ"ח) בְּשֵׁם מַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ד) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם זֶרַע אֱמֶת (או"ח סי' ק), בְּמְגִלָּה שֶׁלֹּא כָּתַב בְּצַמּוּד הָאַחֲרוֹן כִּי אִם שֵׁלֹשׁ אוֹ אַרְבַּע שִׁיטוֹת וְלֹא גָּמַר בְּסוֹף הַדַּף וְלֹא סַיֵּם בְּאֶמְצַע שִׁיטָה כְּשֵׁרָה לִקְרוֹת בָּהּ לְכַתְּחִלָּה, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (סק"ח) בְּשֵׁם מֵהֲרַ"מ [דאנון] אִם הָיְתָה מְגִלָּה כְּתוּבָה לְמַפְרֵעַ לֹא יָצָא, (וּמַהֲרַ"ש) [וּמֵהֲרַ"ב] הַלְּוַי מִנְּמַגְּפִּם בְּדָבָר: יא [בהג"ה] לְעִנְיַן לוֹבֶן הַגָּזוּל. כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר. וְעַיֵּן בְּפֹרֶשׁ חֲדָשׁ סִימָן תקפ"ו (ס"ב) שֶׁכָּתַב לְעִנְיַן שׁוֹפָר גָּזוּל דְּמִכָּרְחָ, וּלְרִידְיָה"ה הוּא הַדִּין כָּאן שֶׁכָּתַב מְגִלָּה נִלְמַד מִדִּין שׁוֹפָר בָּזֶה, אַךְ בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (ס"ק יא) כָּתַב בְּשֵׁם הַמְּאִירִי (ט. ד"ה מגילה גזולה) שֶׁיֵּשׁ מַחְמִירִים בְּמְגִלָּה אַף שֶׁמַּכְשִׁירִים בְּשׁוֹפָר עַיֵּן שָׁם. וּלְפִי זֶה דְּאַף הַמַּכְשִׁירִים בְּמְגִלָּה עַל כָּל פָּנִים גָּרַע מִשּׁוֹפָר שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ, אֶלָּא דִּבְרֵי יוֹסֵף כָּתַב שֶׁצָּרִיךְ טַעַם לָמָּה גָּרַע מְגִלָּה מִשּׁוֹפָר וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה שֶׁאֵין לְבָרֵךְ לֹא בְּמְגִלָּה וְלֹא בְּשׁוֹפָר, דְּסָפֵק בְּרָכוֹת לְהַקֵּל. וְאִם הַבְּעָלִים אֵינָן רוֹצִים לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד וּבְרַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), אֲחֵרִי דִּבְלָאוּ הָכִי יֵשׁ שֶׁבְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד וּבְרַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) אוֹמְרִים בְּקִרְיָאָתָהּ. וּבְפִרְי מְגַדִּים (שם) מִשְׁמַע דְּאַף בָּזֶה יֵשׁ לְהַחְמִיר, וְלֹא נָהִירָא: ח (מ) פּוֹסְקִים: (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) בְּשֵׁם הַטּוּר: (כד) רַשִׁ"י (ע. ד"ה אי) וְרַמְבַּ"ם (ה"ח) וְרַא"ש (ס"ק ב) וְרַמְבַּ"ן (שם ה"ח). א אוֹקִימְתָּא דְּרַבָּא שָׁם (ע"א). * (פֵּרוּשׁ דִּמְיַפְּרְסְמָא נִיפָּא טְפֵי דְּכִי קָיְימִי בֵּין הַכְּתוּבִים נִרְאֶה כְּקוֹרֵא בְּמִקְרָא, רַשִׁ"י (ד"ה לא יצא)). ב טוּר. ג שָׁם. ד רַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (ח"א סי' שע). ה אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אֵין לְכָתְבָהּ כָּךְ דִּלְדַעַת הַפַּרְדֵּכִי בְּפֶרֶק ד' דְּמְגִלָּה (סוף סי' תחלא) הֵיא פְּסוּלָה. ו בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ואם) לְדַעְתּוֹ. ז טוּר בְּשֵׁם בַּעַל (הַתְּרוּמוֹת) [הָעטוּר] (ח"ב קיג.) וְכֵן כָּתַב רַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (ח"א סי' תמא) מִדִּין הַשּׁוֹפָר הַגָּזוּל וְנִתְבָּאֵר סִימָן תקפ"ו (ס"ב). א מֵהָא דְּרַב שֵׁשֶׁת מְגִלָּה כ"א (ע"ב).

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּבְדִיעֲבַד (יז) אִם לֹא הֶאֱרִיךְ בְּרִי"ו דְּרִיזְתָא', (יח) וְכֵן אִם כָּתַב אַחַר תֵּבַת 'עֲשָׂרַת' עוֹד שִׁיטוֹת, כָּשֵׁר. (יט) וְיֵשׁ מַחְמִירִין כְּשֶׁכָּתַב (כ) אַחַר תֵּבַת 'עֲשָׂרַת' עוֹד שִׁיטוֹת. וְעַיֵּן בְּשַׁעַר אֶפְרַיִם (שער ו) (סִימָן נ"ה) [סָעִיף נ"ד] כָּתַב דְּאִם יֵשׁ שָׁם מְגִלָּה אַחֶרֶת כְּתוּבָה כְּדִינָהּ, אֵין לִקְרוֹת בָּזוֹ לְכַתְּחִלָּה בְּצִבּוּר, אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ טֹרַח צִבּוּר לְהַמְתִּין עַד שֶׁיָּבִיאוּ הַכְּתוּבָה כְּדִינָהּ, יְכוֹלִים לִקְרוֹת בָּזוֹ: ו (כא) בְּרֹאשָׁהּ. שֶׁל כָּל יְרִיעָה וִירִיעָה. וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קנה סי"ד) שֶׁכָּתַב דְּאִם תְּפוּרָה כֻּלָּהּ בְּגִידִין, אֵין צָרִיךְ לְדַקְדֵּק כַּמָּה תְּפִירוֹת: (כב) בַּחֵלֶק הָרְבִיעִי. כִּי צָרִיךְ לְשַׂעֵר הַיְרִיעָה כְּאִלּוּ נֶחֱלַק לְאַרְבָּעָה חֲלָקִים: ח (כג) בֵּין הַכְּתוּבִים. הַטַּעַם דְּלֹא הָוֵי (כפ) פְּרוּסוּמֵי נָפָא דְּמִקְּחֵזֵי כְּקוֹרֵא בְּמִקְרָא, מִשּׁוּם הָכִי בְּיָחִיד כָּשֵׁר דִּבְלָאוּ הָכִי לֵיכָּא פְּרוּסוּמֵי. וְכָל בֵּי עֲשָׂרָה (כג) מִקְרֵי צִבּוּר: (כד) יְתֵרָה וְכוּ'. הֵינוּ (כג) שֶׁהָיְתָה אֲרֻכָּה מִשִּׁעוּר הַקְּלָפִים לְמַעְלָה אוֹ לְמַטָּה, אוֹ חֲסֵרָה, וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהּ הֶכֵּר לְעַצְמָהּ: ט (כה) שֶׁהִיא נְקוּדָה. וְאִי לֵיכָּא מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לִקְרוֹת בְּטַעֲמִים בְּעַל פֶּה, (כה) מֵהֵיכָן לְכָתֵב גַּם הַטְּעָמִים בַּמְּגִלָּה וּלְבָרֵךְ עָלֶיהָ, דְּלֹא גָּרַע מִנְּקוּד. וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֵין הַטְּעָמִים בַּמְּגִלָּה, (כה) מֵהֵיכָן לִקְרוֹת בְּלֹא טְעָמִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן קמ"ב (ס"ב): (כו) בְּרָכוֹת. וּלְכַתְּחִלָּה (כו) לֹא יִכְתֹּב בִּרְכוֹתֶיהָ בָּהּ: י (כז) בְּחָמֵשׁ. וְדַוְקָא כְּשֶׁעָשׂוּי בְּגִלָּיוֹן כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן קמ"ג (ס"ב), וּמִשּׁוּם שֵׁשׁ אוֹמְרִים שֶׁיּוֹצֵא בָּזֶה בְּשִׁבְעַת הַדִּבְּרוֹת, אֲבָל בְּחָמֵשׁ שָׁלְנוּ לְכוּלֵי עָלְמָא לֹא יָצָא [בַּ"ח (ס"ד) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"י)]. וְהַפְּרִי מְגַדִּים (שם) כָּתַב דְּרָאוּי גַּם בָּזֶה לִקְרוֹת בְּלֹא בְּרָכָה, שֶׁלֹּא תִּשְׁתַּכַּח תּוֹרַת מְגִלָּה: יא (כח) יָצָא. דְּאֵין גָּזֵל בְּקוֹל: (כט) לְעִנְיַן לוֹבֶן הַפָּסוּל. צָרִיךְ לוֹמַר לְעִנְיַן לוֹבֶן הַגָּזוּל: (ל) וְהוּא הַדִּין כָּאן. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג ד"ה ברמ"א) דַּאֲפִלּוּ אִם קָנָאוּ בְּשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה וְכַדּוֹמֶה, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא יְבָרֵךְ:

בְּאוּר הֲלָכָה

סָעִיף כ"ט לְעִנְיַן תְּפִלִּין כְּשֶׁשִּׁגְּורוֹת בְּפִיו, הָתָם מִשּׁוּם דְּמִצְוִי הוּא לְכוּלֵי עָלְמָא לִהְיוֹת שְׁגּוּרוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמְגִלָּה, כֵּן מוֹכִיחַ בַּגְּמָרָא (מגילה שם):

ו * **וּמִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פְּרוּשִׁים שׁוֹנִים.** דְּרַשׁ"י (טז: ד"ה שיהו) פֵּרַשׁ שֶׁמְּחַלֵּק לְאַרְבָּעָה חֲלָקִים אֶת אֹרֶךְ הַיְרִיעָה, וְיִהְיֶה תְּפִירָה אַחַת לְמַעְלָה בְּסוֹף רְבִיעִי וְהַשְּׁנִיָּה בְּסוֹף חֲצִיָּה וְהַשְּׁלִישִׁית בְּתִחִלַּת הָרְבִיעִי שֶׁל צַד מַטָּה. וְהָרִי"ף (ו:) פֵּרַשׁ מְשֻׁלָּשִׁין כְּפִשׁוּטוֹ שְׁנַיִם בְּשֶׁנֵּי רָאשֵׁי הַיְרִיעָה וְאַחַת בְּאֶמְצַע מַמָּשׁ. וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ב ה"א) מְפָרֵשׁ, מְשֻׁלָּשִׁין שֶׁלֹּשׁ תְּפִירוֹת בְּרֹאשׁ הַיְרִיעָה וְשָׁלֹשׁ בְּסוֹפָהּ וְשָׁלֹשׁ בְּאֶמְצָעִיתָהּ. וּכְשֶׁמְּיַשְּׁבָהּ כַּעֲצַת הַמְּחַבֵּר יֵצֵא יְדֵי כֻּלָּם:

ח * **בְּצִבּוּר. בְּטוּרֵי אֲבָן** (יט: ד"ה ומחו) **פֵּרַשׁ, דְּדַוְקָא בִּזְמַן שֶׁאֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה אֶלָּא בְּצִבּוּר, וְהֵיינוּ שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ דִּבְעֵי פִּרְסוּמֵי נִיפָּא לְכָל מְגִלָּה הַכְּתוּבָה בֵּין הַכְּתוּבִים דְּלֵיכָּא פִּרְסוּמֵי נִיפָּא לֹא יָצָא, אֲבָל בִּזְמַנָּהּ לֹא חָיְישִׁינַן לְהָא דִּכְתוּבָה בֵּין הַכְּתוּבִים,** עַיֵּן שָׁם:

* **הַיְחִיד קוֹרֵא בָּהּ. מִשְׁמַע אַף לְכַתְּחִלָּה, אַף שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְגִלָּה כְּתוּבָה לְבַדָּהּ וְיָכוֹל לִקְרוֹת בָּזוֹ [פְּרִי מְגַדִּים** (משז"ז סק"ג, ד"ה בשו"ע)]. **אֲבָל הָרִי"ף** (שם) **וְהָרא"ש** (פ"ב סי' ו) **וְהַטּוּר כָּתְבוּ דְּיָצָא** [בֵּיאוּר הַגְּרַ"א]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז): (יח) גִּנַּת וְרָדִים (כלל ד סי' יב) הוֹבִיא בְּבְאֵר הֵיטֵב (סק"ז): (יט) שִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י ס"י) הוֹבִיא בְּפְרִי חָדָשׁ: (כ) אֲבָל בְּוַי"ו דְּעִיזְתָא' נִרְאֶה שֶׁבְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד וּבְרַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), אֲחֵרִי דִּבְלָאוּ הָכִי יֵשׁ נִהְיָה: ח (מ) פּוֹסְקִים: (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) בְּשֵׁם הַטּוּר: (כד) רַשִׁ"י (ט. ד"ה אי) טו (מ) בְּאֵר שֶׁבַע (סי' מז) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): (כה) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (כו) פּוֹסְקִים:

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah